

مجله رشد مشاور مدرسه علاوه بر جنبه حرفه‌ای، باید دست‌نامه‌ای برای مشاوران مدارس باشد

گزارش جلسه نقد و بررسی مجله رشد مشاور مدرسه در جمع مسئولان، مشاوران و مدیران مدارس شهرستان پاکدشت

محمد دشتی

متأسفانه در حال حاضر دو مسئله یا چالش «خودزنی» و «خودکشی» به خصوص «خودزنی» در مدارس ما در حال گسترش و ترویج است. این موضوع که حتی در بین دانش‌آموزان متوسط (به لحاظ اخلاقی و شخصیتی) دیده می‌شود، زنگ خطری است که نباید بی‌توجه از کنار آن گذشت. حالا که از توجه مجله به مسائل و چالش‌های روز مدارس و جامعه صحبت می‌شود، انتظار می‌رود که مجله رشد مشاور مدرسه به این موضوعات بپردازد و برای مقابله با آن‌ها به کمک مشاوران و اولیای مدارس و نیز اولیای دانش‌آموزان بیاید

حال آموزش‌وپرورش، می‌توان گفت افرادی که توان و مهارت برقراری ارتباط سازنده و مؤثر را ندارند، نمی‌توانند معلمان موفق باشند و بر دانش‌آموزان خود اثر بگذارند. در تعاریف علم مدیریت، سه مهارت ضروری برای معلمی و برقراری ارتباط سازنده با مخاطبان مطرح شده است که عبارتند از: مهارت ادراکی، مهارت روابط انسانی و مهارت فنی. این سه مهارت مهم از ضروریات انکارناپذیر شغل معلمی و مدیریت

است که مطالب و محتوای غنی و مدیریت شده توسط اعضای تحریریه و نویسندگان آن تا چه حد مورد استفاده مخاطبان و کاربران آن (به‌خصوص مشاوران مدارس) قرار می‌گیرد؛ تنها در این صورت می‌توانیم درباره سودمندی و تأثیر آن به شایستگی قضاوت کنیم. بنده اعتقاد دارم و به گمانم در مورد این موضوع اجماع وجود داشته باشد که تا زمانی که مدرسه برای دانش‌آموزان فضایی شاد و دلپذیر نباشد، فعالیت‌های آموزشی و پرورشی، آن‌چنان که باید، تأثیرگذار نخواهند بود. بدیهی است این نقش شادی‌آفرینی و ایجاد فضای شاد و شوق‌انگیز به کلیه عوامل مدرسه و از جمله مشاوران بر می‌گردد.

با توجه به تجاربی که طی سی سال خدمت در آموزش‌وپرورش و دو وزارتخانه دیگر اندوخته‌ام، اعتقاد دارم که آموزش و کار آموزشی از اهمیت و تأثیرگذاری خاص خود برخوردار است و فعالیت‌های دیگر، هر چند مؤثر و کارآمد به نظر برسند، نمی‌توانند جایگزین نقشی شوند که آموزش توسط معلمان در ساختن دانش‌آموزان و در مجموع، ساختن شخصیت اعضای جامعه ایفا می‌کند. به همین جهت هم هست که معلمی که هم علم است و هم هنر هر کسی به صرف داشتن علم و دانش الزاماً نمی‌تواند معلم موفق باشد و با نگاهی اجمالی به گذشته و

جلسه نقد و بررسی مجله رشد آموزش مشاور مدرسه با حضور دکتر علی‌اصغر احمدی سردبیر مجله، خانم ابراهیم‌زاده مدیر داخلی مجله، دکتر بازگلی معاون پژوهشی اداره آموزش‌وپرورش شهرستان پاکدشت، اسدی معاون پرورشی اداره آموزش‌وپرورش شهرستان، مسعود پوری رئیس گروه بررسی محتوای اداره کل آموزش‌وپرورش شهرستان‌های استان تهران، خانم دکتر بیگی؛ مسئول مشاوره این اداره کل و جمعی از مدیران مدارس، مشاوران و همکاران آموزشی و پرورشی از جمله آقایان دکتر لطفیان، رئیس‌پان‌زاده و خانم‌ها اکبری، حسینی، بنی‌عمریان، گلی، ایوبی، پازوکی، ولی‌پور، گل‌پرور، رضائزاد و رضانی در روز دوشنبه ۲۸ مرداد ۱۳۹۸ در محل اداره آموزش‌وپرورش شهرستان پاکدشت برگزار شد.

مشاوران، نقش آفرینان امین مدرسه و معتمدان مورد وثوق اولیا و دانش‌آموزان

در ابتدا آقای دکتر بازگلی با خوشامد به حضاران در جلسه، گفت: «با عنایت به اینکه موضوع این جلسه، نقد و بررسی مجله رشد مشاور مدرسه است، باید اذعان کنیم که این مجله از محتوا و مطالب خوبی برخوردار است اما موضوع مهمی که باید بررسی شود این

را نقد و بررسی مجله رشد آموزش مشاوران مدرسه قرار داد تا بتواند ضمن ایجاد تعامل سازنده میان تولیدکنندگان محتوای این مجله و مخاطبان نشریه، ارتباط و تعامل سازنده‌تری را فراهم آورد تا ان‌شاءالله از این رهگذر، محتوای نشریه بیش از پیش غنی شود و توسعه یابد و ضمناً موجبات آشنایی و مشارکت بیشتر مخاطبان با این مجله را فراهم کند.

هدف دوم ما نگاه نقادانه به محتوای مجله است تا علاوه بر نقد محتوای مجله برای بهتر شدن آن، فرهنگ نقد و نقادی را در شهرستان و در بین همکاران خود ترویج دهیم. ضمناً قصد داریم از این رهگذر، فرهنگ مطالعه و خواندن را گسترش دهیم و زمینه‌های را فراهم کنیم تا مجله رشد آموزش مشاوران مدرسه، بتواند با رسیدن به دست مخاطبان و خواننده شدن و نقد حرفه‌ای، به سلامت و با امنیت به ایستگاه پایانی که همانا دیده شدن و مطالعه توسط همکاران و به‌خصوص مشاوران است، برسد. تبادل آرا و افکار بین همکاران ما و متولیان مجله موضوع مهم دیگری است که در این جلسات تعقیب می‌شود. می‌خواهیم ضمن آگاهی‌بخشی و دانش‌افزایی، قدمی در راه مشارکت بیشتر همکاران در تولید محتوای این مجلات، آن‌گونه که مورد نیاز و تقاضای کاربران واقعی آن است، برداریم.

نیازسنجی و توجه به نیازهای واقعی و حقیقی مخاطبان مجله از دیگر اهداف این جلسات است، تا همکاران تلاشگر ما در اتاق‌های تولید مجله، حرف‌ها و خواسته‌های

و حرفه‌ای در حوزه مشاوره و سردبیر این مجله و همکارانشان امروز باید گوشه شنوا و سینه‌های فراخ برای شنیدن صحبت‌ها و درد دل‌های همکاران صادق و خدمتگزار خود داشته باشند. همکاران گرامی ما هم باید با زبانی گویا، صمیمی، بدون تعارف و البته قدرشناس و قدردان زحماتی که برای تولید مجله صورت می‌گیرد، نهایت استفاده را ببرند تا این مجله بعد از برگزاری این جلسه قدمی به جلو بردارد و موفق‌تر عمل کند. ان‌شاءالله همکاران ما به‌عنوان نماینده مشاوران مدارس و دیگر دست‌اندرکاران تلاشگر مدارس از این پس با نشریه‌ای متفاوت‌تر و مبتنی بر خواست و مطالبه به‌حق این عزیزان مواجه شوند.

باید یادمان باشد که مشاور در حقیقت امین مدرسه و معتمد اولیای دانش‌آموزان است، اما نکته مهم این است که ما باید کمک کنیم تا این اعتمادآفرینی صورت گیرد و اولیا و دانش‌آموزان، همکاران تلاشگر مشاور را در این نقش حرفه‌ای و مؤثر بپذیرند. برای مثال، عرض می‌کنم که دانش‌آموزان ما علاوه بر چالش‌های درسی، امروزه با چالش اخلاقی روبه‌رو هستند و مؤثرترین فرد و نقطه مراجعه و اتکای دانش‌آموزان، مشاوران مدارس هستند که این موضوع نشان‌دهنده نقش مهم آنان و لزوم ایجاد اعتماد در این زمینه برای دانش‌آموزان است، تا ضمن امین دانستن مشاوران بتوانند با این چالش مهم جامعه، که به نوعی چالش دیگر جوامع نیز هست، مقابله و برخورد کنند و آن را به خوبی پشت سر بگذارند.»

اگر مجلات رشد به ایستگاه پایانی خود، یعنی خواننده شدن توسط مخاطبان، نرسند عبور از همه ایستگاه‌های قبلی ابتر و بی‌فایده خواهد بود

در ادامه جلسه آقای مسعود پوری، رئیس گروه بررسی محتوای اداره کل آموزش و پرورش شهرستان تهران ضمن تشکر از همکاران مسئول در اداره آموزش و پرورش شهرستان پاکدشت برای فراهم کردن مقدمات و برگزاری جلسه گفت: «گروه بررسی محتوای اداره کل آموزش و پرورش شهرستان تهران، موضوع چهارمین جلسه تخصصی خود

در زمینه آموزش و پرورش هستند و باید به دقت مورد توجه و ملاحظه قرار گیرند. البته در بین این سه مهارت، مهارتی که مهم‌تر است و متأسفانه در همین زمینه هم با مشکلاتی مواجه هستیم، مهارت روابط انسانی و بعد از آن مهارت ادراکی است. استنباط بنده این است که بازوی توانمند مدیر مدرسه، مشاور مدرسه است که می‌تواند با نقش‌آفرینی و اقدام حرفه‌ای خود، مدیر مدرسه را در زمینه‌های مدیریتی و برقراری ارتباط، به‌خصوص مهارت‌های روابط انسانی و مهارت ادراکی یاری کند. مشاور مدرسه در زمینه برقراری ارتباط با دانش‌آموزان می‌تواند بسیار مؤثر و راه‌گشا باشد. در این میان، وجود رسانه و نشریه‌های حرفه‌ای که اساساً برای استفاده مشاوران و دیگر اولیای مدرسه طراحی و توسط افراد حرفه‌ای و دارای توانمندی‌های لازم تولید شده باشد، بسیار مغتنم و ارزشمند است و از این زاویه و نگاه است که می‌توان گفت مجله رشد مشاور مدرسه در صورت ایفای نقش حرفه‌ای خود و بهره‌مندی از مشارکت مخاطبان، به‌خصوص همکاران توانمند مشاور مدارس، می‌تواند نقشی بی‌بدیل و اثرگذار داشته باشد. از این جهت هم هست که جلسه امروز، هم برای دست‌اندرکاران و متولیان محترم مجله که شرف حضور دارند و هم مخاطبان و بهره‌برداران آن که قبول زحمت کرده و این جلسه را با حضور خود مزین کرده‌اند، بسیار دارای اهمیت و ارزش است. آقای دکتر احمدی به‌عنوان یک فرد متخصص

حرفه‌ای مشاوران و دیگر مخاطبان مجله را بی‌واسطه بشنوند و این خواسته‌های نشئت گرفته از نیازهای واقعی را در دستور کار تولید مجلات و نصب‌العین خود برای تولید مجلاتی کارآمد و حرفه‌ای قرار دهند.

ما و دیگر همکاران حاضر در جلسه، هر کدام به سهم خود تعدادی از مجلات را بررسی و مفاهیمی را که در ادامه به آن‌ها اشاره می‌کنم، مورد مذاکره و کاوش قرار داده‌ایم. امیدواریم در صورت امکان پاسخ این سؤالات توسط همکاران دست‌اندرکار تولید مجله (به‌خصوص سردبیر و مدیر داخلی محترم مجله) ارائه شود و اگر هم موضوع به بررسی و دقت بیشتری نیاز دارد، ان‌شاءالله در جلسات تحریریه مجله و شورای نویسندگان آن مورد عنایت و توجه و ملاک عمل قرار گیرد. برخی از این مفاهیم و محورهای عبارت بوده‌اند از اینک:

آیا مجله از لحاظ شکل، قالب و محتوا برای مخاطبان قابل فهم بوده است؟ آیا سیاست‌های کلان و اهداف تصریح شده در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و سند برنامه درسی ملی در تولید محتوای مجله مورد توجه و ملاک عمل قرار گرفته است؟ محتوای مجلات تا چه میزان پاسخگوی نیاز مخاطبان بوده است و مشاوران مدارس تا چه میزان از این مجله بهره‌مند می‌شوند؟ مشارکت همکاران و مخاطبان در تولید مجلات تا چه اندازه است؟ آیا مجله به لحاظ شکلی و بصری و جلوه‌های گرافیکی از جذابیت لازم در میان مخاطبان برخوردار بوده است؟ آیا مجله از مکتب فکری و خط و ربط فکری مشخص و مدونی پیروی می‌کند؟ چند درصد از همکاران مشاور ما این مجله را دریافت و از آن استفاده می‌کنند و ضریب نفوذ مجله در بین دیگر مخاطبان، مانند مدیران و معاونان مدارس و حتی اولیای دانش‌آموزان به چه میزان است؟ با توجه به اقبال عمومی که می‌تواند نسبت به مجله وجود داشته باشد، آیا امکان توزیع آن از طریق کیوسک‌های روزنامه‌فروشی، که محل مراجعه عموم است، وجود دارد و این گزینه تا به حال امتحان شده است؟ آیا مجله برای آسیب‌های اجتماعی نوظهور و مسائل و مشکلاتی که دانش‌آموزان و همکاران ما در

مجله رشد مشاور مدرسه به دلایل مختلف به دست همکاران نمی‌رسد و این در حالی است که این مجله از لحاظ پوشش‌دهی (جدا از تعاریف رسمی و سازمانی) مورد نیاز و استفاده طیف وسیعی از همکاران است و تقریباً همه همکاران، از معلم و مدیر و معاون گرفته تا مشاوران و حتی اولیای دانش‌آموزان، به اطلاعات و محتوای آن نیاز دارند و این محتوا می‌تواند برای آنان مفید باشد

مدارس امروزه با آن‌ها دست به گریبان‌اند، راهکارها و راه‌حل‌های مناسب و عملی ارائه کرده است؟
و نکته مهمی که باید مورد توجه قرار گیرد و ما هم به آن نگاه ویژه‌ای داشته‌ایم این است که گاهی جای چه مطالبی در مجله خالی است که مورد مطالبه اکثر مخاطبان و برخاسته از نیازهای واقعی و حقیقی آنان است؟ همان‌طور که در ابتدای عرایض گفتم، ما با این پیش‌فرض‌ها به بررسی و نقد مجله پرداخته‌ایم. در ادامه، همکاران حاضر در جلسه نتیجه بررسی و نقد و نظرات خود را بیان خواهند کرد.»

اعتقاد راسخ داریم مجله رشد مشاور مدرسه به‌عنوان یک رسانه، باید و لازم است که مورد بررسی و نقد مخاطبان خود قرار گیرد.

جلسه با توضیحات و بیان برخی مطالب در خصوص سؤالات و نظرات همکاران شرکت کننده، از سوی سرکار خانم ابراهیم‌زاده مدیر داخلی نشریه رشد مشاور مدرسه پی گرفته شد. ایشان نیز با قدردانی از زحمات و تلاش‌های صورت گرفته برای برگزاری این جلسه که می‌تواند برای دست‌اندرکاران تولید محتوای مجله مفید و کارآمد باشد، اظهار داشت: «لازم است از همکاران خوبمان در اداره کل شهرستان‌های استان تهران که

چنین فرصت مغتنمی را در اختیار ما قرار داده‌اند و جمع عزیزان شرکت‌کننده در این جلسه تشکر کنیم. به‌عنوان خدمتگزاران و همکاران شما در سازمان پژوهش و

برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش، انشاءالله شنوای نظرات شما بزرگواران هستیم و تا حدی که فرصت اجازه می‌دهد و مقدور است، سؤالات و احیاناً ابهامات مرتبط با نشریه را پاسخ خواهیم داد.

قطعاً مجله رشد مشاور مدرسه به‌عنوان یک رسانه لازم است مورد بررسی و نقد مخاطبان مجله قرار گیرد و ما هم اعتقاد داریم این نشریه باید به‌عنوان نشریه‌ای حرفه‌ای و کاربردی، پاسخگوی نیازهای مخاطبان خود باشد، امیدواریم که بتوانیم به‌درستی و با قوت و دقت هر چه تمام‌تر به نظرات و پیشنهادهای برخاسته از نیازها و مطالبات واقعی توجه کنیم و آن‌ها را محور تهیه و تدوین محتوای مجله قرار دهیم.

همان‌گونه که اطلاع دارید مجلات رشد، رویکرد آموزشی، اطلاع‌رسانی و تحلیلی دارند. مخاطبان این مجله در درجه نخست مشاوران مدارس، هسته‌ها و مراکز مشاوره آموزش و پرورش و بعد از آن معلمان و اولیای

دانش‌آموزان می‌باشند. نخستین شماره مجله در سال ۱۳۸۴ چاپ شده و هدف آن از ابتدا تاکنون انتقال دستاوردهای علمی، تجربه‌های حرفه‌ای و کمک به ارائه هر چه بهتر خدمات راهنمایی و مشاوره در مدارس بوده است. از سال ۱۳۹۲ تا حال هم مسئولیت سردبیری این مجله بر عهده آقای دکتر علی اصغر احمدی است و در سال‌های قبل از آن هم اساتید و همکاران دیگری مسئولیت این امر را بر عهده داشته‌اند که جا دارد از زحمات آنان قدردانی شود البته در هر دوره از انتشار مجلات به مباحث تخصصی مرتبط با حوزه روان‌شناسی و مشاوره از زاویه‌ای خاص پرداخته شده اما سیاست کلی حاکم بر تهیه و تولید محتوا، مبتنی بر ارتقاء کیفی دانش و مهارت‌های حرفه‌ای مشاوران بوده است. بدون تردید نظرات و پیشنهادهای مخاطبان و خوانندگان و حضاران محترم در جلسه و همچنین مشارکت آن‌ها در تولید محتوا موجب بهره‌وری هر چه بیشتر از امکانات و سرمایه‌ها و رضایتمندی همگان خواهد شد.

اگر نتوانیم با تغییرات همراه و همگام شویم، مخاطب را از دست خواهیم داد

جلسه نقد و بررسی مجله رشد مشاور مدرسه، با سخنان حضاران ادامه یافت. در این بخش خانم مظفری مشاور دبیرستان شهدای مظفر پاکدشت، در سخنانی کوتاه گفت: «با عنایت به کارهای پژوهشی‌ای که انجام داده‌ام، مجله رشد مشاور مدرسه را نیز مطالعه کرده‌ام و معتقدم که علمی بودن این مجله، مهم‌ترین نقطه قوت آن است. من زمانی که شماره‌های مختلف مجله را مطالعه می‌کردم، در تصاویر استفاده شده در آن‌ها دقیق شدم و احساس کردم که به صلاحیت‌های حرفه‌ای مشاوران به‌خوبی توجه شده است و این موضوع برایم جالب و مهم بود. در خصوص راهبردها و راهکارهای مورد نیاز مشاوران نیز اتفاق خوبی افتاده بود و می‌توان گفت مشاوران با مطالعه مجله می‌توانستند اطلاعات لازم را در نشریه پیدا کنند. به همین دلیل اگر مجله راهبردهای علمی برای مشاوران ارائه کند، به‌خصوص مشاورانی که به تازگی کار خود را شروع کرده‌اند، خیلی مفید خواهد بود. البته باید

این زمینه توسعه پیدا کند؛ چون در یکی دو مثالی که بدان اشاره می‌کنم، احساس می‌شود که راهکارهای ارائه شده، چندان نمی‌توانند راهبردهای موردنظر را عملی کنند. البته صحبت‌های مطرح شده خیلی عالمانه و دقیق‌اند اما زمانی که قرار است ما نظر مخاطب را به این مجله جلب کنیم و او را به مخاطبی دائمی تبدیل کنیم، باید این راهبردها و راهکارها تناسب بیشتری داشته باشند تا آن‌ها را از مراجعه به منابع در دسترس‌تر، مانند اینترنت، که شاید غنای لازم را هم نداشته باشند، بی‌نیاز گرداند. پس صحبت اصلی من این است که مجله برای جذب مخاطب و نگه‌داشتن او باید خیلی جذاب‌تر از وضعیت فعلی باشد؛ چون اگر من به‌عنوان مشاور خودم بتوانم از مجله استفاده لازم را ببرم، حتماً آن را در شورای دبیران مطرح می‌کنم، اما برای مثال، وقتی مجله شماره ۴۹ را مطالعه می‌کردم، احساس کردم که تصاویر استفاده شده گاه تکراری و گاهی نیز غیرجذاب و با مطلب ارائه شده کم ارتباطند، که این موضوع می‌تواند باعث دافعه در مخاطبی شود که در فضای مجازی به منابع مشابه به‌راحتی دسترسی دارد و می‌تواند آن‌ها را جایگزین این نشریه کند. بنابراین، طراحی صفحات و استفاده از فنون جذاب طراحی برای جذاب‌تر کردن آن امری است که باید به دقت و با حساسیت مورد توجه باشد. نکته پایانی این‌که به دلیل سرعت تغییرات در دنیای کنونی باید دائماً در حال تغییر و پیدا کردن راهکارهای نو و کارآمد باشیم و چون می‌خواهیم رشد مشاور مدرسه هم توسعه پیدا کند و رشد یابد، باید دائماً این تغییرات رصد و عملیاتی شوند تا مجله مخاطب خود را از دست ندهد.

نباید از ظرفیت عظیم موجود در آموزش و پرورش برای بهتر شدن مجلات غافل باشیم.

خانم حسینی، مشاور مرکز مشاوره دانش‌آموزی، ضمن تأیید صحبت‌های همکار خود گفت: «صحبت‌های همکار خوبمان بسیار کارشناسی و دقیق بود، اما من هم می‌خواهم نکته‌ای را به‌خصوص در بحث طراحی مجله به صحبت‌های ایشان اضافه

نکته مهم دیگری که در بحث مطالعه و دانش‌افزایی معلمان و مشاوران (به‌طور کلی) باید مورد توجه قرار گیرد، زمان و ساعت کاری آنان و شرایط حرفه‌ای است که باید وجود داشته باشد و در حال حاضر موجود نیست؛ مثلاً در مورد مشاوران مدارس که باید در ۱۲ ساعتی که در مدرسه حضور دارند با ۴۰۰ دانش‌آموز کار کنند و نیازهای آنان را برطرف نمایند، دیگر زمان و انرژی و توانی برای رفتن به دنبال مجله و مطالعه و بهره‌مندی از محتوای آن باقی نمی‌ماند. مشاوره در حکم قلب آموزش و پرورش است و اگر به این عضو فعال و مؤثر کم‌توجهی شود، باید منتظر تبعات سکنه آن و آثار مخرب بی‌توجهی به این بخش تأثیرگذار باشیم

دربرگیرنده پایان‌نامه‌های دانشگاهی همکاران است که در جای خودش کار خوبی است اما به همان دلایلی که اشاره کردم، چکیده یک مقاله و نتیجه‌گیری آن که به کار مشاور بیاید، کفایت می‌کند و مؤثرتر واقع می‌شود. همکاران به موضوع کاربردی بودن مجله و اینکه مجله تا چه حد به مسائل و نیازهای روز مدارس و مشاوران توجه دارد، اشاره کردند که باید بگوییم متأسفانه در حال حاضر دو مسئله یا چالش «خودزنی» و «خودکشی» به‌خصوص «خودزنی» در مدارس ما در حال گسترش و ترویج است. این موضوع که حتی در بین دانش‌آموزان متوسط (به لحاظ اخلاقی و شخصیتی) دیده می‌شود، زنگ خطری است که نباید بی‌توجه از کنار آن گذشت. حالا که از توجه مجله به مسائل و چالش‌های روز مدارس و جامعه صحبت می‌شود، انتظار می‌رود که مجله رشد مشاور مدرسه به این موضوعات بپردازد و برای مقابله با آن‌ها به کمک مشاوران و اولیای مدارس و نیز اولیای دانش‌آموزان بیاید. در اینجا خوب است از تجربه دیگری بگوییم که نشان از ضعف در توزیع مجله دارد. برای پیگیری موضوعی به مجله نیاز پیدا کردم و امکان بارگیری (دانلود) آن هم نبود. برای اینکه زودتر به مجله دسترسی پیدا کنم، به دفتر کارشناسی مشاوره در دو ناحیه از نواحی تهران مراجعه کردم و جالب اینکه هیچ‌کدام از این دو ناحیه مجله رشد مشاور مدرسه را نداشتند. زمانی هم که پیگیر دلایل عدم وجود آن شدم، گفتند تهیه و توزیع مجلات رشد بر عهده بخش دیگری است که ارتباطی با ما ندارد و ما مسئول تهیه و توزیع آن نیستیم که بتوانیم کمکی به شما بکنیم. اشکال مهم دیگری که می‌توان گفت سیستمی است و حتی در دانشگاه‌های کشور وجود دارد، این است که معمولاً اطلاعات دانشی به دانشجویان ارائه می‌شود و اطلاعات کاربردی در اختیار افراد و به‌خصوص مشاوران قرار نمی‌گیرد. اتفاقاً اینجا همان نقطه‌ای است که مجله رشد مشاوره باید این خلأ را پر کند و با نقش آفرینی در این زمینه، در خدمت مخاطب قرار گیرد و متقابلاً در جذب او موفق‌تر عمل کند. یک پیشنهاد دیگر هم این است که

کنم و آن نکته این است که فونت‌های استفاده شده برای متن مجله اگر درشت‌تر و با استفاده از فونت‌های قوی‌تر (به لحاظ بصری) باشد، تأثیر زیادی بر مخاطبان خواهد داشت. همخوانی تصاویر با متن ضرورتی مهم است و اگر این همخوانی وجود داشته باشد، مجله جذاب‌تر می‌شود و مطالب بهتر در ذهن مخاطبان می‌ماند. در این زمینه هم می‌توان از همکاران کمک گرفت. همکاران خلاق و باسلیقه و حتی دانش‌آموزان خلاق و باهوش حتماً پیشنهادهای و نظرات مفیدی برای بهتر شدن مجله، ارائه خواهند کرد و نباید از این ظرفیت مهم، که متأسفانه در آموزش و پرورش معطل مانده است، بیش از این غفلت کنیم.»

به جای درج یک پایان‌نامه مفصل دانشگاهی، روش‌های کاربردی و عملی به مخاطبان مجله و به‌خصوص مشاوران معرفی شود.

خانم بنی‌عامریان، همکار هسته مشاوره رازی، صحبت‌های همکاران قبلی را پی گرفت و گفت: «کاری که در مجله رشد مشاور مدرسه صورت می‌گیرد و توسط استادان مبرزی مانند دکتر نوایی، دکتر محمدخانی و استاد احمدی به محتواهای علمی و خواندنی تبدیل می‌شود، بسیار ارزشمند و قابل استفاده است و من به‌عنوان همکاری کوچک قصد خرده‌گیری بر کار بزرگان ندارم، اما از آنجا که کار و فعالیت من در هسته مشاوره و در رویارویی عینی با افراد و مشکلات عملی آنان بوده است و ضمناً مخاطبان اصلی مجله مشاوران مدارس هستند، باید تلاش کنیم که سطح دانش و اطلاعات علمی و حرفه‌ای این همکاران به‌خصوص در بعد عملیاتی و کاربردی کردن مجله، تقویت شود تا اقبال بیشتری نسبت به مجله صورت گیرد. شاید بتوانم پیشنهادم را این‌طور مطرح کنم که باید از حاشیه‌ها و مطالب طولانی، حتی اگر علمی و حرفه‌ای باشند، بپرهیزیم و سریع به سراغ اصل مطلب برویم تا مشاور مدرسه و دیگر مخاطبان مجله بتوانند از آن به‌عنوان یک دست‌نامه و متن کاربردی استفاده کنند و برای حل مشکلات خود و دانش‌آموزان یا مراجعانشان از آن بهره بگیرند. معمولاً بخش‌هایی از محتوای مجله

مجله رشد مشاوران مدرسه طیف زیادی از همکاران را تحت پوشش قرار می‌دهد.

خانم گرجی، سرگروه استانی درس روان‌شناسی و مشاوره، با اشاره به اینکه قبل از حضور در جلسه، شماره‌های ۴۸، ۵۱ و ۵۲ مجله رشد مشاوران مدرسه را با دقت مطالعه کرده است، اظهار داشت: «از نگاه من، وجوه ظاهری و شکلی مجله مناسب و نسبتاً جذاب است و به لحاظ استفاده از رنگ و طیف‌های رنگی تقریباً در هر شماره از سه رنگ (سیاه، سفید و آبی یا رنگ سوم دیگری) استفاده شده است. با نگاه و سلیقه من، طراحی مجله قابل قبول است؛ یعنی در عین سادگی، دلنشین به نظر می‌رسد. محتوای مجله هم ترکیبی از مطالب علمی و کاربردی است و در کنار مقاله‌های علمی، برخی تجارب همکاران که می‌تواند برای ما هم کاربرد داشته باشد با عناوینی مانند: «کار خوب، احوال خوب» مطرح شده است. با مطالعه مجله دریافتیم که طیف زیادی از همکاران را تحت پوشش قرار می‌دهد و مثلاً اگر در مدرسه‌ای، همکاری با سطح تحصیلات کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترا حضور داشته باشند، هر سه گروه می‌توانند از آن استفاده کنند، که این موضوع امتیاز بزرگی برای مجله است. نکته مهم دیگری که مایلیم بدان اشاره کنم این است که برگزاری چنین جلساتی فرصت مغتنمی است که باعث معرفی بیشتر و بهتر مجله و احساس تعلق در بین همکاران با نشریه خودشان می‌شود؛ بنابراین باید برگزاری هدفمند و با برنامه این جلسات توسعه پیدا کند تا همکاران بیشتری با آن آشنا شوند و خود سفیرانی آگاه و دلسوز برای چنین رسانه کارآمدی باشند.

در خصوص همخوانی محتوای مجله با نیازهای مخاطبان هم باید بگویم که من در این سه شماره مجله دقت کردم و دیدم که مثلاً در خصوص مسئله تربیت جنسی (که موضوع مهم و روزآمدی است) در مجله کار شده یا به موضوع اعتیاد و آسیب‌های آن (که متأسفانه معضلی فراگیر است) پرداخته شده است. در مجموع، نظر و پیشنهاد من این است که باید اطلاع‌رسانی بیشتر و با ضریب نفوذ بیشتری در مورد مجله صورت گیرد تا مجله‌ای که با سختی و تلاش مداوم همکاران تهیه می‌شود و به قول همکاران ایستگاه‌های تولید، طراحی و چاپ و توزیع را با هزینه‌های سنگین پشت سر می‌گذارد، در ایستگاه دسترسی و دریافت و مطالعه توسط مخاطبان، دچار مشکل و اتلاف نشود. حالا که از محاسن نشریه و امتیازات آن گفتیم، اجازه بدهید این را هم اضافه کنم که از اشکالات مجله، فونت ریز آن است و این عاملی در پس زدن مخاطب است و باید برای آن چاره‌ای اندیشیده شود.»

مشاوره در حکم قلب آموزش و پرورش است؛ تبعات سکتة این عضو مؤثر می‌تواند جبران‌ناپذیر باشد.

در ادامه جلسه آقای لطفی، دانشجوی دکتری روان‌شناسی و کارشناس مشاوره گفت: «همان‌گونه که اطلاع دارید، با اتفاقات و تلاش‌های علمی که در چند سال اخیر صورت گرفته است، بسیاری از همکاران مشاور ما در مدارس دیگر صرفاً کارشناس نیستند و سطح تحصیلاتشان به کارشناسی ارشد و دکترا ارتقا پیدا کرده است. بنابراین، یکی از اقداماتی که باید صورت گیرد این است که فکری برای

بخش‌های غیرضروری و طولانی مربوط به پایان‌نامه‌های دانشگاهی کاهش یابد و به جای آن، بخشی به‌عنوان پاسخ به سؤالات در مجله گنجانده شود. گرچه معمولاً این روش در نشریات (معروف به نشریات زرد) مرسوم است، خوب است به‌عنوان موضوعی که می‌تواند سبب جلب مخاطب شود و ضمناً مجله را کاربردی‌تر کند، مورد توجه قرار گیرد.»

مرجع مراجعه و نیاز خود را برطرف می‌کنم. آنچه مورد نیاز فوری ماست، مقالات کاربردی و حاوی دستورالعمل‌های عینی است که بتوانیم مشکلات جاری و فوری خود را با آن حل و برطرف کنیم. من شخصاً در چهار- پنج سال گذشته این مجله را به‌طور مرتب در مدرسه می‌دیدم و می‌خواندم، اما نزدیک به سه سال است که در مدرسه‌ای که در آن‌ها کار می‌کنم اثری از آن نیست. نکته‌ای که برای ما مهم است این است که بعد از فراهم کردن شرایط دسترسی، نکات مهم و اساسی هر مطلب به‌صورت برجسته (در تیترو سوتیتر) نوشته شود تا اگر فرصت و زمانی برای خواندن همه متن و محتوا وجود ندارد، با خواندن همان نکات برجسته بتوانیم از این مجله استفاده کنیم.»

اگر طرح و برنامه‌های ارائه شده منطبق بر نیازهای ضروری مخاطبان

این مجله خاص‌تر شود و نگاه تخصصی‌تری به امر مشاوره و مشاوران داشته باشد. از سوی دیگر، به‌گونه‌ای برنامه‌ریزی شود که اگر مطالب مناسبی و حامل پیام و محتوا برای موقعیتی خاص (مانند هفته بهداشت روان، هفته مشاغل و ...) وجود داشته باشد، در زمان مناسب خودش به دست مشاوران برسد.

نکته مهم دیگری که در بحث مطالعه و دانش‌افزایی معلمان و مشاوران (به‌طور کلی) باید مورد توجه قرار گیرد، زمان و ساعت کاری آنان و شرایط حرفه‌ای است که باید وجود داشته باشد و در حال حاضر موجود نیست؛ مثلاً در مورد مشاوران مدارس که باید در ۱۲ ساعتی که در مدرسه حضور

می‌توان با ارائه مجله در قالب‌های متنوع‌تر، مانند سی‌دی، فایل‌های صوتی و مالتی‌مدیا و چندرسانه‌ای، مخاطبان بیشتری را به آن علاقه‌مند و وفادار کرد. شک نداشته باشیم که فایل‌های مکمل و پشتیبان مجله در قالب‌های مختلف حتماً به جذابیت و غنای بیشتر مجله کمک خواهد کرد

دارند با ۴۰۰ دانش‌آموز کار کنند و نیازهای آنان را برطرف نمایند، دیگر زمان و انرژی و توانی برای رفتن به دنبال مجله و مطالعه و بهره‌مندی از محتوای آن باقی نمی‌ماند. شخصاً اعتقاد دارم که مشاوره در حکم قلب آموزش و پرورش است و اگر به این عضو فعال و مؤثر کم‌توجهی شود، باید منتظر تبعات سکتی آن و آثار مخرب بی‌توجهی به این بخش تأثیرگذار باشیم.»

نکات مهم مجله را به‌صورت برجسته چاپ کنید.

خانم فاطمه مشهدی تقی، مشاور مدرسه، که نگاهی متفاوت با دیگر همکاران به محتوای مجله رشد مشاور مدرسه داشت، با اشاره به این موضوع که نیازی به درج مقالات پژوهشی در مجله نیست، گفت: «من به‌عنوان مشاور اگر به دنبال مقاله پژوهشی باشم، به کتابخانه ملی یا دیگر کتابخانه‌های

ارتقای دانش این عزیزان داشته باشیم و مطالبی درباره مقاله و مقاله‌نویسی ارائه کنیم. حتی اگر بخواهیم به لحاظ تجربه شخصی و در مورد خودم بگویم، گاهی یک موضوع و سوژه خوب برای تحقیق و پژوهش در مدرسه داریم اما عملاً قادر به انجام دادن کار پژوهشی و تحقیقاتی علمی و استاندارد نیستیم. متأسفانه تعداد همکاران مشاور ما که بخواهند و بتوانند کارهای تحقیقاتی و پژوهشی در حیطه شغلی خودشان داشته باشند، خیلی کم است و اتفاقاً مجله از این زاویه می‌تواند به ما خیلی کمک کند. همان‌طور که دیگر همکاران هم اشاره کردند، یکی از مشکلات و چالش‌های فعلی این است که مجله رشد مشاور مدرسه به دلایل مختلف به دست همکاران نمی‌رسد و این در حالی است که این مجله از لحاظ پوشش دهی (جدا از تعاریف رسمی و سازمانی) مورد نیاز و استفاده طیف وسیعی از همکاران است و تقریباً همه همکاران، از معلم و مدیر و معاون گرفته تا مشاوران و حتی اولیای دانش‌آموزان، به اطلاعات و محتوای آن نیاز دارند و این محتوا می‌تواند برای آنان مفید باشد.

دوستان به مواردی چون ریز بودن فونت مجله اشاره داشتند. در کنار این موضوعات که قابل بررسی و رسیدگی است، مسائلی مانند حجم مطالب نیز باید مورد توجه باشد؛ چون این روزها به دلیل وجود فضای مجازی اکثر مردم و حتی مخاطبان این مجله، خلاصه‌خوان و کوتاه‌خوان شده‌اند و اگر ما به این مسئله بی‌توجه باشیم، مخاطب خود را از دست خواهیم داد. در دسترس نبودن مجله موضوع مهمی است که باید فکری برای آن بشود. بی‌اطلاعی مخاطبان از وجود این نشریه می‌تواند برای آن بحران‌زا باشد و باید از شیوه‌های مختلف برای اطلاع‌رسانی و معرفی آن استفاده شود. ضمناً موضوع دیگری که می‌تواند چالش‌زا باشد و در عمل اتفاق افتاده این است که ما در طول سال‌های گذشته مشاوران را فقط اشخاصی برای انجام امور مربوط به هدایت تحصیلی در نظر گرفته‌ایم و این گروه مؤثر و کارآمد از بخش بزرگی از هویت و وظایف و نقش خود دور افتاده‌اند که برای حل این مشکل هم مجله می‌تواند نقش آفرین باشد. ضمناً خوب است

اگر مجله بخواهد برای همه مناطق کشور (که به لحاظ فرهنگی و جغرافیایی تنوع زیادی هم دارند) یک نسخه واحد بپیچد، از تأثیرگذاری آن کاسته خواهد شد. پس باید این امر مهم به نوعی در برنامه ریزی‌ها و تدوین محتوای مجله مورد توجه قرار گیرد. به عنوان یک پیشنهاد، برای تحقق این منظور می‌توان هر چند وقت یک‌بار، ویژه‌نامه‌هایی را با محوریت یک یا چند منطقه همگون طراحی و منتشر کرد تا این هدف توجه به بوم را تحت پوشش قرار دهد

باشد، از آن‌ها حمایت و پشتیبانی خواهند کرد.

جلسه نقد و بررسی مجله رشد مشاور

مدرسه، با صحبت‌های آقای رئیس‌یان‌زاده، از مشاوران پیش‌کسوت و مدرس آموزش خانواده منطقه ادامه پیدا کرد. ایشان نیز ضمن خیر مقدم به همکاران و اظهار امیدواری درباره آثار مثبت این جلسه اظهار داشت: «امیدوارم بتوانیم برای توفیق در وظیفه مهم و حساسی که به عنوان مشاور بر عهده گرفته‌ایم، ارتباط لازم را برقرار و خانواده‌ها را احیا کنیم؛ زیرا متأسفانه این روزها خانواده‌ها در حال فاصله گرفتن از مفهوم «خانواده» هستند و این خطر جدی است که کبان خانواده را تهدید می‌کند و باید مورد توجه قرار گیرد. باید مراقب باشیم و به گونه‌ای عمل کنیم که خانواده ایرانی و خانواده مسلمان از هویت واقعی خود فاصله نگیرد و نسل‌های آتی جامعه اسلامی از این ناحیه آسیب نبینند. به نظر من بهتر است ما این جلسه را جلسه هم‌اندیشی و هم‌فکری برای بهتر شدن مجله رشد مشاور مدرسه بنامیم؛ چون شخصاً اعتقاد دارم که چنین دیدگاهی مؤثرتر از نقادی و عیب‌یابی است و به همین دلیل هم آنچه عرض می‌کنم، زمینه‌ای برای ایجاد هم‌اندیشی و جذب حداکثری نظر و نگاه همکاران در مسیر رشد و توسعه مجله برگرفته از خرد جمعی و مشارکت گروهی است.

برای ارائه بحث مورد نظر خودم شش مقوله را مشخص و تفکیک کرده‌ام که با توجه به فرصت کوتاه پیش رو به‌طور مختصر به آن‌ها اشاره می‌کنم، اما یک موضوع مهم که باید در ابتدای صحبت به آن اشاره کنم این است که محتوای مجله، به‌طور اساسی و ریشه‌ای براساس نیازهای ضروری همکاران مشاور و دیگر مخاطبان مجله تنظیم نشده است؛ مثلاً بحث مهارت‌های زندگی و فرزندپروری یا کنترل هیجانات در بین نوجوانان و جوانان، از نیازهای ضروری این روزهای ماست که به‌قدر لازم بدان پرداخته نشده است.

موضوع دومی که می‌خواهم درباره آن صحبت کنم، بحث ناهماهنگی در وزن و اهمیت موضوعات طرح شده در مجلات است، که جای کار بیشتری دارد. برای مثال، در مجلات موضوعاتی با قلم استاد فرزانه آقای دکتر احمدی نگارش یافته و در کنار آن‌ها دل‌نوشته‌های ساده و پیش پا

افتاده‌ای که محتوا و غنای لازم را ندارند به چاپ رسیده است. بر این اساس، ناهمگونی و هم‌وزن نبودن مطالب مجله که می‌تواند تعادل محتوایی آن را به هم بزند، توجه شود. نکته دیگر موضوع دوره انتشار مجله است که به صورت فصلنامه منتشر می‌شود، اما در محتوای آن به مقتضیات مرتبط با فصل یا فصول مربوطه توجه لازم نشده است. برای مثال، ما اکنون در فصل تابستان، فصل انتخاب رشته هستیم و با بحث کنترل هیجانات دوره فراغت دانش‌آموزان مواجهیم، اما در محتوای مجلات به این مسائل عنایت لازم نشده است.

موضوع بعدی، بحث توجه به آستانه تحمل مطالعاتی مخاطبان مجله است که به نظر می‌رسد در مجله کمتر بدان توجه شده است و گاه مطالب طولانی و مفصل از آستانه تحمل مطالعاتی مخاطب بسیار فراتر می‌رود. همان‌طور که سایر همکاران محترم هم اشاره کردند، مخاطب امروز مجله، گزیده‌خوان، کوتاه‌خوان و به‌نحوی تصویرخوان شده است و این موضوع مهم و سلیقه و ذائقه جدید، حتماً باید مورد عنایت و ملاک عمل دوستان در تدوین محتوای مجله قرار گیرد.

ضمناً یک پیشنهاد هم دارم و برخلاف نظر برخی همکاران که ارائه مجله را تنها در قالب مکتوب فعلی توصیه می‌کنند، اعتقاد دارم که می‌توان با ارائه مجله در قالب‌های متنوع‌تر، مانند سی‌دی، فایل‌های صوتی و مالتی‌مدیا و چندرسانه‌ای، مخاطبان بیشتری را به آن علاقه‌مند و وفادار کرد. شک نداشته باشیم که فایل‌های مکمل و پشتیبان مجله در قالب‌های مختلف حتماً به جذابیت و غنای بیشتر مجله کمک خواهد کرد. از طرف دیگر، باید به هزینه‌های دسترسی به مجلات و رسانه‌ها هم توجه داشته باشیم و با ارائه قالب‌ها و محتواهای ارزان‌تر و جذاب‌تر، ضمن جذب بیشتر مخاطبان، به آنان در حل مشکلاتی که با آن‌ها مواجه‌اند، کمک کنیم.

در اینجا خوب است به یک طرح انجام شده توسط مرکز مشاوره‌ای که خودم آن را اداره می‌کنم، اشاره داشته باشم. ما در شهرستان پاکدشت در زمینه آموزش خانواده، طرحی را با عنوان «طرح آموزش مهارت کاربردی» برای دانش‌آموزان پایه‌های سوم، چهارم،

بنا به ذائقه و نیاز مخاطبان باید تغییر کند و خط سیری مبتنی بر رشد داشته باشد. برای مثال، من به‌عنوان مدیر مدرسه به یادگیری مداوم و نو به نو نیاز دارم و تحقق چنین امری تنها از رسانه‌های مانند نشریات رشد بر می‌آید که برای چنین هدفی طراحی شده‌اند. وقتی صحبت از ذائقه مخاطب می‌شود، باید توجه داشته باشیم که مخاطب امروز ما به موج‌گویی نیاز دارد. به تعبیر دیگر، ما در مجلات رشد مجاز به اطالۀ کلام نیستیم و اگر به همین نکات به ظاهر معمولی اما خیلی مهم توجه نکنیم، وضعیت امروزمان همچنان ادامه خواهد یافت.

همچنین، از نگاه من به‌عنوان یک مدیر مدرسه که سابقه همکاری با مجله مدیریت مدرسه را هم دارد و مقالاتی نیز در این مجله ارائه کرده است، در مقالات پژوهشی به فصل سوم (یعنی بخش داده‌های آماری) نیازی نیست و این فصل چندان به کار مخاطب این مجله نمی‌آید.

به گمانم مهم‌ترین مشکل و چالش مجلات رشد، ناشناخته بودن آن‌هاست. اگر

اشاره به یکی از مجلات چاپ شده در کشور که حدود هفت یا هشت سال پیش مطالب آن را دنبال می‌کرده است، اظهار داشت: «برداشت من از آن مجله این بود که با طراحی درست و حرفه‌ای و توجه به نیازهای مخاطب، احساس نیاز به مطالب را در مخاطب ایجاد می‌کرد. خاطر من است سال‌ها قبل که من در خراسان رضوی به‌عنوان کارشناس مشاوره مدرسه فعالیت می‌کردم، این مجله به دلیل جذابیت و محتوای مناسب و مفیدی که داشت، به مدارس معرفی می‌شد و از آن استفاده می‌کردیم. این در حالی بود که همان زمان مجلات رشد هم به مدارس می‌آمد و همکاران ما در مدارس به این نشریه اقبال بیشتری داشتند.

باید به این نکته هم اشاره کنم که وقتی موضوع نقد و بررسی این مجله (که با آن آشنایی داشتم) مطرح شد، برایم جذاب بود و تمایل داشتم در این جلسه شرکت کنم، اما هنوز هم سؤالم این است که چگونه باید عادت به مطالعه این مجلات را در همکاران ایجاد و آنان را به خواندن مجلات رشد و از جمله رشد مشاور مدرسه ترغیب کنیم. نکته مهم دیگری که در صحبت‌های همکاران هم مطرح شد و من از باب تأکید آن را تکرار می‌کنم این است که مشاوران مدارس بیشتر به‌عنوان مسئول هدایت تحصیلی دانش‌آموزان ایفای نقش می‌کنند و به همین سبب از کار اصلی خود که مشاوره و راهنمایی در ابعاد مختلف مورد نیاز دانش‌آموزان است، فاصله گرفته‌اند.»

مجلات رشد با بیش از نیم‌قرن قدمت از افتخارات آموزش و پرورش اند و باید قدر آن‌ها دانسته شود.

در ادامه جلسه خانم بازوکی، مدیر دبیرستان هجرت، صحبت‌های خود را با ذکر این نکته آغاز کرد که به‌عنوان یک مخاطب عام به مجله نگاه می‌کند و اظهار داشت: «با توجه به تغییر ذائقه مخاطبان مجله، احساس من این است که باید تغییراتی در مسیر و خط‌مشی مجله صورت گیرد. عنوان رشد برای این مجلات نشان‌دهنده آن است که به دنبال توسعه و رشد مخاطبان خود است و برای تحقق چنین هدفی محتوای مجلات هم

پنجم و ششم ابتدایی در حد کلاس‌های ۳۰ تا ۳۵ نفره اجرا کرده‌ایم. در این طرح که به تفکیک برای دختران و پسران اجرا می‌شود، بچه‌ها در گروه‌های دو نفره در کنار هم می‌نشینند و مثلاً در زمینه کنترل هیجان، روش‌های حل مسئله و ... مهارت‌هایی را به‌صورت تجربی تمرین و تجربه می‌کنند. دیروز پایان سومین دوره این طرح بود که با استقبال خانواده‌ها هم روبه‌رو شده است و آن‌ها خواهان ادامه آن هستند. قصد از بیان این تجربه این بود که اگر ما در برنامه‌ها و طرح‌های اجرایی خود به نیازهای ضروری مخاطبان و مشارکت‌کنندگان توجه داشته باشیم، این طرح و برنامه‌ها با همراهی و پشتیبانی آنان همراه خواهد شد.

نکته دیگری که باید در تدوین محتوای مطالب مجله مورد توجه قرار گیرد، تفاوت‌های معنی‌دار بومی و منطقه‌ای است که اگر مجله بخواهد برای همه مناطق کشور (که به لحاظ فرهنگی و جغرافیایی تنوع زیادی هم دارند) یک نسخه واحد بپیچد، از تأثیرگذاری آن کاسته خواهد شد. پس باید این امر مهم به‌نوعی در برنامه‌ریزی‌ها و تدوین محتوای مجله مورد توجه قرار گیرد. به‌عنوان یک پیشنهاد، برای تحقق این منظور می‌توان هر چند وقت یک‌بار، ویژه‌نامه‌هایی را با محوریت یک یا چند منطقه همگون طراحی و منتشر کرد تا این هدف توجه به بوم را تحت پوشش قرار دهد.

به‌عنوان آخرین سخن هم باید اشاره کنم که اگر سؤالات و محورهای خواننده شده در ابتدای جلسه، قبل از جلسه در اختیار همکاران قرار گرفته بود، بهتر بود و همگرایی بیشتری در طرح موضوعات ایجاد می‌شد. امیدوارم این امر مهم در جلسات مشابه آتی مورد توجه بیشتری قرار گیرد.»

در مدارس به مشاوران به‌عنوان مسئولان هدایت تحصیلی نگاه می‌شود؛ به همین سبب، آن‌ها از حرفه اصلی خود که مشاوره و راهنمایی است، بازمانده‌اند.

جلسه با سخنان آقای دباغیان، دانشجوی دکتری رشته مشاوره و مسئول مرکز مشاوره دانش‌آموزی مدرسه، پی گرفته شد. ایشان با

داریم که به سختی و با هزینه‌های زیادی تولید می‌شوند، معرفی و شناساندن این مجلات است که اگر این صورت نگیرد، انگار این مجلات از اساس تدوین و تولید نشده‌اند. از سوی دیگر در حوزه تولید مجلات رشد، بزرگان و استادان صاحب‌نامی حضور دارند. ما امروز افتخار آن را داریم که برای مثال در حوزه مشاوره در خدمت آقای دکتر احمدی و در حوزه مدیریت در خدمت آقای دکتر تورانی باشیم. بر این اساس، حیفاست که این مجلات ناشناخته بمانند و به دلیل چنین مشکل شناخته شده‌ای، در دسترس و مورد مطالعه مخاطبان خود قرار نگیرند. ضمناً باید تأکید کنم که درج تجارب زیسته همکاران در مجلات رشد، کار مهمی است که ضمن انتقال این تجارب گران‌بها، باعث مشارکت بیشتر همکاران و اقبال آنان به این مجلات خواهد شد؛ زیرا در موقعیتی که با بحران نیروی انسانی متخصص روبه‌رو هستیم، این تجارب برای مسئولان مدارس بسیار راه‌گشا و کارآمد خواهد بود.

نکته دیگر هم اعتبار و روایی مقالات درج شده در این مجلات است. فرصتی حاصل شد که بتوانم برای حضور در این جلسه مجلات شماره ۴۲ تا ۵۶ رشد مشاور مدرسه را مطالعه کنم و متأسفانه به مقالات یا تحقیقاتی برخوردی که مستندات آن‌ها مربوط به دهه ۱۳۹۰ یا قبل از آن بود. این موضوع با توجه به سرعت تغییرات در حوزه‌های دانشی مختلف، اشکالی جدی برای این‌گونه تحقیقات و مقالات حاصل از آن‌ها در حوزه اعتبار مقالات به حساب می‌آید. در زمینه هزینه‌ها و بحث مالی مجلات، من به‌عنوان یک مدیر مدرسه نظری مخالف نظرات همکاران دارم؛ چون هزینه اشتراک سالانه این مجله ۳۵ هزار تومان است و این مبلغ در کنار هزینه‌های هنگفت مدارس اصلاً عددی نیست. ما در دبیرستان هجرت مجلات رشد را برای همه همکاران تهیه می‌کنیم و در کم‌دانش آن‌ها قرار می‌دهیم و ضمناً از این عزیزان می‌خواهیم که این مجلات را مطالعه و در کار خود از آن‌ها بهره‌برداری کنند. چون اطلاع دارم که سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی برای این مجلات خیلی بیشتر از قیمت درج شده در پشت مجلات

هزینه می‌کند، پیشنهاد اساسی من این است که در کنار همه هزینه‌هایی که وجود دارد، بیاییم این رابطه مالی بین سازمان و همکاران را حذف کنیم و بعد از آن، خواندن این مجلات و بهره‌مندی از آن‌ها را به شکل جدی و در قالب آزمون‌ها و ارتباط‌های مبتنی بر ارزشیابی از همکاران خود مطالبه کنیم. یادمان باشد که در آموزش و پرورش و هر محیط تعاملی دیگر، هر چیزی که جنبه اجبار و الزام پیدا کند، اثربخشی خود را از دست خواهد داد. ضمناً باید اشاره کنم که یکی از افتخارات ما در آموزش و پرورش، تهیه و تدوین مجلات رشد با بیش از نیم‌قرن قدمت است که باید قدر آن‌ها را بدانیم و در توسعه و ترویج این مجلات کوشا باشیم.»

در کنار چاپ مقالات علمی و حرفه‌ای، باید تجارب مفید همکاران هم در مجلات درج شود.

در ادامه این جلسه، خانم ولی‌پور مدیر مدرسه تیزهوشان، با بیان این موضوع که ما مجلات رشد را برای همه همکاران تهیه می‌کنیم، گفت: «برای حضور در این جلسه، مجلات رشد مشاور مدرسه را از سال ۱۳۸۸ داندلود و مطالعه کرده‌ام. در اینجا از پرداختن به مسائل مشترکی که همکاران به آن‌ها اشاره کردند، می‌گذرم و برخی نکات جدیدتر را مطرح خواهم کرد.

نکته مهمی که توجه مرا به خود جلب کرد، این بود که این مجلات تا چه حد برای مشاوران مدارس راهکارهای عملیاتی و قابل استفاده‌ای ارائه کرده‌اند. در این بررسی متوجه شدم که مقالات خوبی در مجله چاپ شده‌اند اما این سؤال هم مطرح بود که آیا مشاوران مدارس ما به این مجلات دسترسی دارند. نکته بعد هم این بود که در صورت دسترسی تا چه حد علاقه‌مندند که این مجلات را مطالعه و از راهکارهای ارائه شده در آن‌ها استفاده کنند. به نظرم این دو موضوع، زمینه خوبی برای انجام دادن یک پژوهش است که متولی انتشار مجلات رشد باید آن را بررسی کند و به این سؤالات پاسخ دهد. ضمناً در این بررسی که انجام دادم، متوجه شدم که مقالات و نوشته‌های مشاوران و مدیران مدارس در مجله چندان

سابقه این مجلات را از حدود سال ۱۳۴۳ (با انتشار مجلات پیک) در نظر بگیریم، با گذشت بیش از ۵۵ سال این امر پیچیده‌ای است که باید برای آن فکری اساسی بشود؛ زیرا تا زمانی که این مجلات برای مخاطب ناشناخته باشد، انتظار پیگیری، دریافت و خواندن آن امری محال و دور از واقعیت است. نظر من این است که یکی از اولین و ضروری‌ترین فعالیت‌های سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی که بخش عمده‌ای از تولیدات آن مجلات رشد هستند (و اطلاع

فونت‌های استفاده شده برای متن مجله اگر درشت‌تر و با استفاده از فونت‌های قوی‌تر (به لحاظ بصری) باشد، تأثیر زیادی بر مخاطبان خواهد داشت. همخوانی تصاویر با متن ضرورتی مهم است و اگر این همخوانی وجود داشته باشد، مجله جذاب‌تر می‌شود و مطالب بهتر در ذهن مخاطبان می‌ماند

درج تجارب زیسته همکاران در مجلات رشد، کار مهمی است که ضمن انتقال این تجارب گران بها، باعث مشارکت بیشتر همکاران و اقبال آنان به این مجلات خواهد شد

هم‌فکری و تعامل سازنده‌ای را فراهم کردند، از روند تولید مجله رشد مشاور مدرسه گفت و افزود: «وقتی از مجله رشد مشاور مدرسه به‌عنوان یک فصلنامه تخصصی نام می‌بریم، درواقع می‌پذیریم که مخاطب اصلی این مجله مشاور مدرسه است که در رشته مرتبط با این حوزه تحصیلات دانشگاهی حداقل کارشناسی و بالاتر دارد. بنابراین، لازم است این اصل را در تهیه و تدوین مقالات و درج آن‌ها در نشریه مدنظر قرار دهیم. ما گرچه در

موضوع تلنگری بود به همکاران که به دنبال تهیه مجله و مطالعه آن بروند. بر این اساس، اکنون هم اعتقاد داریم که اگر این تلنگرها زده شود، در ترغیب همکاران به خواندن مجلات بی‌تأثیر نخواهد بود.

اپلیکیشن‌های طراحی شده ابزارهای خوبی هستند که می‌توانند مخاطبان را با این مجلات آشتی دهند.

سپس خانم ایوبی، مشاور مدرسه، گفت: «دنیای مجازی همه مردم را به کوتاه‌خوانی و به نوعی کتاب و نشریه «نخوانی» عادت داده است. به نظر من در چنین فضا و موقعیتی، اپلیکیشن‌های طراحی شده برای مجلات این امکان را فراهم می‌آورند که مخاطبان با این مجلات آشتی کنند و خسارت‌های ناشی از بی‌رغبتی به مطالعه کتاب و نشریات تا حدودی جبران شود. ضمناً در این موقعیت که با بحران جدی کاغذ روبه‌رو هستیم، بهره‌گیری از چنین فضایی در صرفه‌جویی در مصرف کاغذ هم مؤثر خواهد بود.»

تلاش ما در مجله رشد مشاور مدرسه این است که در گام اول بر وظایف اصلی مشاوران تأکید کنیم.

در ادامه این جلسه، خانم ابراهیم‌زاده، مدیر داخلی مجله رشد مشاور مدرسه، ضمن تشکر مجدد از برپایی این جلسه و حضور شایسته و مؤثر همکاران که با مطالعه مجلات و ارائه نقدهای حرفه‌ای و دلسوزانه خود فضای

پررنگ نیست و سهم قابل توجهی از مطالب را به خود اختصاص نداده است.

در مجموع، نظرم این است که در کنار چاپ مقالات علمی و حرفه‌ای باید تجارب مفید زیسته همکاران هم در مجلات درج شود. ضمناً بخش‌های یک تجربه و موردپژوهی از بخش‌های مفید مجله‌اند که باید حفظ شود. در بررسی مجلات متوجه شدم که در روند چاپ مجلات این بخش‌ها افزایش داشته‌اند که از امتیازات مثبت مجله است و باید اذعان کنم که روند رشد مجلات از سال ۱۳۸۸ چشمگیر بوده است که جای قدردانی دارد.

مقالات علمی مجله مفید اما بخشی با عنوان موردپژوهی با انتقال تجارب مشاوران ایجاد انگیزه می‌کند. در بخش پای صحبت مشاوران هم خوب است که در هر شماره یک مشاور موفق معرفی و تجارب زیسته او بازگو شود. این بخش از آن جهت ارزشمند است که شاید همکاران مشاور ما به دلیل گرفتاری‌های کاری، فرصت نوشتن مقالات علمی و پژوهشی را نداشته باشند اما بیان یک تجربه و مکتوب کردن آن وقت زیادی نمی‌گیرد و شدنی است.»

با وجود رسانه‌های مجازی و دسترسی آسان به این فضای اغواگر، سرانه مطالعه عموم مردم بسیار کم شده است.

در ادامه جلسه خانم زهرا نژاد، کارشناس مسئول گروه‌های آموزشی دوره ابتدایی شهرستان پاکدشت، با اشاره به مشکلات فراروی توزیع این مجلات گفت: «مدیران مدارس ما با تلاش و زحمات زیادی درخواست این مجلات را در سامانه مربوطه ثبت می‌کنند و پس از پیگیری‌های فراوان، مجله را به دست همکاران می‌رسانند اما متأسفانه اکثر همکاران رغبتی به مطالعه مجلات ندارند. البته با وجود رسانه‌های مجازی، دسترسی آسان به دنیای اغواگر مجازی و جذابیت‌های خاص آن، و تنوع مطالب و دسترسی آزادتر به محتوای مورد نظر، سرانه مطالعه را بسیار کاهش داده و باعث شده است که گاه به صفر نزدیک شود. این موضوع هم در عدم اقبال مخاطب و نخواندن مجلات مؤثر است. سال‌ها قبل ما بخش‌هایی از این مجلات را در شورای آموزگاران می‌خواندیم که همین

تهیه و تولید محتوای مجله دیگر مخاطبان را هم مورد توجه قرار می‌دهیم، اما نکته اتکای مجله، مشاوران مدارس با مشخصات و ویژگی‌هایی هستند که به آن‌ها اشاره کردم. راه ارتباطی اصلی ما با مخاطبان، پست الکترونیکی (ایمیل) مجله است که نشانی آن در صفحه اول مجله درج شده و نشانی پستی مجله هم برای برقراری ارتباط اعلام گردیده است.

دوستان و کارشناسان و مشاورانی که مایل‌اند مقالاتشان در مجله درج شود، ضمن رعایت شرایطی که برای تدوین مقالات ذکر شده است، این مقالات را برای مجله ایمیل می‌کنند. مقالات دریافتی پس از بررسی و داوری توسط داوران از نظر علمی و ساختار ادبی تأیید و برای چاپ، در مسیر ویرایش، حروف‌چینی و تنظیم نهایی برای چاپ قرار می‌گیرند و معمولاً از استانداردهای واحدی برای چاپ و انتشار پیروی می‌کنند. بنابراین، اگر فونت یا فرم صفحه‌آرایی خاصی را در مجلات ملاحظه می‌کنید، حاصل چنین سیر و مسیر استاندارد است که برای مجلات تعریف و مقرر شده است. برخی همکاران

محترم به بحث همخوانی و تناسب تصاویر با متن اشاره کردند که ما هم با شما در این اصل هم عقیده هستیم اما به دلیل انتزاعی بودن برخی مفاهیم و محتوای خاص برخی مقالات، واقعاً پیدا کردن عکس‌های کاملاً مرتبط و هماهنگ در بعضی مواقع مقدور و امکان‌پذیر نیست و در همه مواردی که اظهار نظر شد، باید این محدودیت‌ها و واقعیت را در نظر داشته باشیم. نکته مهم دیگری هم که همکاران به آن اشاره کردند، یعنی بیان و انعکاس تجربیات زیسته همکاران در مجلات هم محدودیت‌های خاص خود را دارد. از جمله این محدودیت‌ها، بحث نگارش این تجربیات توسط همکاران است. متأسفانه تعداد کمی از همکاران ما توانایی لازم برای نوشتن تجربیات خود به شکل جذاب و خواندنی را دارند و در نتیجه، تعداد زیادی از این تجربیات حتی اگر نوشته شوند، قابلیت چاپ در مجله را به لحاظ فنی پیدا نمی‌کنند، اما در همین زمینه و در شماره‌های اخیر موارد متعددی از گزارش‌های اقدام‌پژوهی و موردپژوهی در مجله رشد مشاوران مدرسه درج شده که در قالب‌های پذیرفته‌شده مجله تدوین و به چاپ رسیده‌اند.

درباره موضوع پیگیری مطالبات و خواسته‌های مشاوران هم که برخی همکاران مطرح کردند، باید عرض کنم که ما در شماره ۵۱ (زمستان سال گذشته) به سرآغاز جناب آقای بطحایی وزیر محترم (سابق) آموزش و پرورش رفتیم و در بالاترین سطح ممکن در حضور سرپرست سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی (آقای دکتر تورانی)، آقای دکتر احمدی، سردبیر، و برخی از اعضای هیئت تحریریه مجله، مسائل و موضوعات مبتلا به حوزه مشاوران مدارس را طرح کردیم و گزارش آن را هم به چاپ رساندیم.

در بخش دیگر، در بررسی مسائل حرفه‌ای مشاوران مدارس، موضوع مهم هدایت تحصیلی و چالش‌های فراوان فراروی آن، به خصوص مسائل مربوط به عدم حضور مشاوران در دوره دوم متوسطه، مورد توجه و عنایت مجله بوده است. در خصوص تجربیات زیسته و مطالبی که از سوی خانم دکتر طیبی در شماره ۵۲ منتشر شده است، باید بگویم که ایشان مشاور یک هنرستان

فنی و حرفه‌ای هستند و با وجود مشکلاتی که دانش‌آموزان هنرستانی ما دارند، ان‌شاءالله تجارب منعکس شده در مقاله، برای مشاوران گرامی قابل استفاده خواهد بود.

نکته دیگر بحث توزیع مجلات و مشکلات خاص آن است. در حال حاضر، شمارگان مجله رشد مشاوران مدرسه قریب به ده هزار نسخه در هر شماره است. من بارها از مسئولان بازاریابی مجلات، میزان و نحوه توزیع این مجله در هر استان را پی‌گیری کرده‌ام تا مطمئن شویم که مجله در وهله اول به دست مشاوران مدرسه می‌رسد اما واقعاً از نحوه توزیع آن در استان‌ها بی‌اطلاع هستیم و این مسئله یکی از چالش‌های جدی ماست. ضمناً یک ماه پس از چاپ کاغذی مجله، نسخه پی‌دی‌اف (PDF) آن روی سایت مجلات رشد قرار می‌گیرد و همان‌طور که یکی از همکاران گفتند، نسخه کاغذی مجله ویژگی‌هایی دارد که نسخه پی‌دی‌اف فاقد آن‌هاست و نسخه الکترونیکی مزیت‌هایی نسبت به نسخه کاغذی دارد.

مسئله برنامه‌دستی ملی یکی از موضوعات دیگری است که همکاران هیچ صحبتی درباره آن نکردند. این در حالی است که ما موظفیم در مجله به موضوع نقد و بررسی برنامه‌دستی ملی بپردازیم. اطلاع دارید که درس تفکر و سبک زندگی را مشاوران مدارس تدریس می‌کنند. ما در شماره‌های اخیر مجله از خانم دکتر دانشور، از گروه درس تفکر و سبک زندگی، خواسته‌ایم که روش تدریس این درس را تبیین کنند. این موضوع اساس کار مشاوران مدرسه است و تدریس این درس فرصت مناسبی است تا مشاور با دانش‌آموزان ارتباط برقرار کرده و ویژگی‌ها، توانمندی‌ها و مسائل مربوط به آن‌ها را بشناسد. گرچه ساعات تدریس در کلاس‌های متعدد، خود یکی از مشکلات حرفه‌ای مشاوران است که باید برای آن و سایر وظایف محوله چاره‌ای اندیشیده شود.

صحبت از طرح مهارت‌های زندگی شد. ما هم بدان توجه داریم؛ چون اساساً در دوره ابتدایی مهارت‌های زندگی جزء اساسی برنامه‌دستی است و ساعتی به آن اختصاص یافته است، اما در دوره متوسطه دوم، هیچ زمانی در اختیار مشاور نیست که بتواند به

تلاشی که صورت گرفته، (شکر خدا) کسانی که نوشته‌های مرا خوانده‌اند، آن را روان و قابل فهم توصیف کرده‌اند. پس، اینکه احمدی‌نامی قادر به نوشتن یک صفحه نبوده و امروز به قضاوت خوانندگان روان می‌نویسد، نشان‌دهنده این موضوع است که این کار شدنی است و تقاضای من از شما همکاران خوب و توانمند این است که قلم به دست بگیرید و بنویسید تا ان‌شاءالله آن هدف‌های روشن و چشم‌اندازهای زیبایی را که در سخنان صمیمی خودتان برای یک نشریه موفق و مفید به تصویر کشیدید، به کمک یکدیگر محقق کنیم.

جلسه نقد و بررسی مجله رشد مشاوران مدرسه، پس از حدود سه ساعت بحث و تبادل نظر در جمع مسئولان، مشاوران و مدیران مدارس شهرستان پاکدشت به پایان رسید. حضاران در جلسه ضمن ابراز خرسندی از برگزاری چنین جلساتی که می‌تواند اثرات مثبت و سازنده‌ای به دنبال داشته باشد خواستار استمرار این جلسات نقد و هم‌اندیشی برای مجموعه مجلات رشد شدند.

در پایان این جلسه آقای دکتر علی‌اصغر احمدی، سردبیر مجله رشد مشاوران مدرسه، ضمن تشکر از برگزارکنندگان برای تدارک این جلسه مفید و سازنده، با اشاره به اینکه ترجیح می‌دهد شنوای سخنان حضاران در جلسه باشد و تا جایی که ممکن است نظرات کارشناسی و سازنده همکاران را در تدوین محتوای مجله تسری دهد، اظهار داشت: «تقاضای مشخص من از همکاران برگزارکننده این جلسه این است که یک نفر به‌طور مشخص قبول زحمت کند و از میان حدود ۲۰ نفری که در جلسه حضور داشته‌اند، تا پایان امسال ۱۰ مقاله دریافت کند و به مجله تحویل بدهد. چون یکی از

گاهی یک موضوع و سوژه خوب برای تحقیق و پژوهش در مدرسه داریم اما عملاً قادر به انجام دادن کار پژوهشی و تحقیقاتی علمی و استاندارد نیستیم. متأسفانه تعداد همکاران مشاور ما که بخواهند و بتوانند کارهای تحقیقاتی و پژوهشی در حیطه شغلی خودشان داشته باشند، خیلی کم است و اتفاقاً مجله از این زاویه می‌تواند به ما خیلی کمک کند

نکاتی که طرح شد این بود که همکاران ما در تأمین محتوای مجله چه مشارکتی می‌توانند داشته باشند. اجازه بدهید به همین مناسبت به نکته مهمی که می‌تواند مشارکت بیشتر شما را در تحرک و پویایی مجله به دنبال داشته باشد، اشاره کنم. شما برای انجام دادن چنین کاری ابتدا باید ترس از نوشتن را کنار بگذارید. من خوب به خاطر دارم که حتی در دوران دبیرستان که می‌خواستیم یک انشای ساده بنویسیم، ماتم می‌گرفتم و با همه تلاشی که می‌کردم، قادر به نوشتن در حد و حدود یک دانش‌آموز دبیرستانی هم نبودم. وضعیت به‌گونه‌ای شده بود که چون نمی‌توانستند کسی را در انشا تجدید کنند، به انشاهای من نمره ۱۰ می‌دادند تا قبول شوم و بروم، اما به فضل الهی و کوشش و

دانش‌آموزان، مهارتی را بیاموزد.

ما در مجلات سعی کرده‌ایم بر مأموریت و رسالت اصلی مشاور و نیز وظایفی را که دفتر مشاوره وزارتخانه تعیین و تعریف کرده است، تأکید کنیم و از این شرح وظایف مصوب عدول نکنیم. در بحث رعایت زمان و مناسبت‌ها و یا اعتبار علمی مقالات هم باید عرض کنم که چون مجله به شکل فصلنامه منتشر می‌شود، عملاً فاصله زمانی ایجاد می‌شود که اجتناب‌ناپذیر است. البته سعی بر آن است که این مناسبت‌ها مدنظر قرار گیرد. در سال‌های اخیر تلاش کرده‌ایم که مقالات جنبه آموزشی گام‌به‌گام داشته باشند و مثلاً اگر مهارت جرئت‌ورزی و ارتباط آن با پیشرفت تحصیلی را مطرح کرده‌ایم، کوشیده‌ایم از جلسه اول تا دهم گام‌های مشخص و روشنی را برای تبیین موضوع و ارائه راهکارهای عملی برداریم تا مخاطب بتواند به نتیجه مفیدی دست یابد.

در زمینه راهکارها و راهبردها هم عنایت دارید که به دلایل مختلف، امکان نسخه‌پیچی و ارائه دستورالعمل‌های عینی وجود ندارد که مثلاً بگوییم اگر موضوع خودکشی اتفاق افتاد، باید این گام‌های مشخص برداشته شود؛ چون موضوعات در حیطه علوم انسانی پیچیدگی‌های خاص خود را دارند و به همین دلیل هم به جای راهکارهای مشخص و عینی، نظریه‌های زیربنایی و مفاهیم اساسی مطرح می‌شود که قابلیت استفاده در همه موضوعات را داشته باشد. همکاران مشاور ما با تسلط بر موضوع و خلاقیت خود باید چالش‌های پیش رو را مدیریت کنند و البته ما هم در مجله لازم است در حد مقدمات و امکانات کمک‌حال این عزیزان باشیم. ضمن اینکه کار و وظیفه اصلی مشاوران مدرسه، پیشگیری در سطح یک و توجه بهنگام به ارجاع مشکلات دانش‌آموزان به هسته و مرکز مشاوره است و اساساً مشاور بر اساس دانش و تخصص خود می‌تواند برای پیگیری هر مشکل، برنامه و طرح خاصی را طراحی و اجرا کند.»

قلم به دست بگیرید تا با هم مجله را به افق‌های روشن مورد انتظار نزدیک‌تر کنیم.